

Školský vzdelávací program

Základná škola, Haniska 290

Motto: „Každý žiak má právo na dobrého učiteľa“

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom
mentálneho postihnutia

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Školský rok 2021/2022

Inovovaný školský vzdelávací program

Základná škola, Haniska 290

Motto: „Každý žiak má právo na dobrého učiteľa“

Platnosť dokumentu od:

1.9.2016 špeciálna trieda

Prerokovaný na Pedagogickej rade: 26.8.2021

Schválený na Pedagogickej rade: 26.8.2021

Prerokovaný na Rade školy: 26.8.2021

Schválený na Rade školy: 26.8.2021

.....
Pečiatka a podpis riaditeľky školy

Školský vzdelávací program

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

- 1. ročník, MP, variant A
- 3. ročník, MP, variant A

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

VZDELÁVACIE OBLASTI

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VEČNÉ UČENIE FYZIKA CHÉMIA BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA DEJEPIS GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA /NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné (disponibilné) hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému pridelí časovú dotáciu. Poznámky k rámcovému učebnému plánu sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

UČEBNÉ OSNOVY

Pozri príloh

UČEBNÝ PLÁN ISCED 1

Učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

POZNÁMKY

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	3.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	8+2	8+2
	rozvíjanie komunikatívnych schopností		
	rozvíjanie grafomotorických zručností		
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4
	Informatika		

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

Človek a príroda	vecné učenie	1	1+1
	Fyzika		
	Chémia		
	Biológia		
Človek a spoločnosť	Vlastiveda		
	Dejepis		
	Geografia		
	občianska náuka		
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo		
Človek a svet	pracovné vyučovanie	1+1	3 + 1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1+1	1
	hudobná výchova	1	1
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2
Spolu povinná a voliteľná časť		22	24

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

3. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.

4. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

ŠPECIFIKÁ VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka. Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálo-technické a priestorové vybavenie školy. V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka. Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd. Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní.

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii využívame skupinové, kooperatívne a alternatívne formy vyučovania. Tie umožňujú diferenciaciu a individualizáciu výchovy a vzdelávania, deľbu práce, komunikáciu, vzájomnú pomoc a včleňovanie žiaka s mentálnym postihnutím do kolektívu triedy. Je potrebné zohľadniť motorickú instabilitu žiaka a

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

minimalizovať nežiadúce prejavy správania. Vytvárať podmienky pre pozitívne hodnotenie na upevnenie kladných zážitkov v triede. Orientovať vzdelávanie na využiteľnosť vedomostí v situáciách praktického života. Umožniť žiakovi s mentálnym postihnutím používať špeciálne učebné pomôcky, ktoré mu uľahčia edukáciu. Pri vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, z jeho obsahu vzdelávania. Rámcový učebný plán tohto žiaka je rovnaký ako u žiakov bežnej triedy. Vo vyučovacích predmetoch hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova a etická výchova je možné tohto žiaka vzdelávať podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Ak je v týchto vyučovacích predmetoch potrebné žiakovi redukovať učivo, uvádza sa v jeho IVP. Vyučovaci predmet vecné učenie má žiak vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmet prvouku alebo prírodovedu. Vlastiveda je integrovaný predmet v 4. až 6. ročníku, prostredníctvom ktorého žiaci s mentálnym postihnutím získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov. Preto sa predmet vlastiveda vyučuje vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmet vlastivedu a prírodovedu. Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím. Žiaka je možné hodnotiť aj slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie prospechu. Ak je tento žiak v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný, dostáva rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci bežnej triedy. V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu A. “ Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii sa používa triedna dokumentácia pre bežné základné školy.

ORGANIZAČNÉ PODMIENKY NA VÝCHOV U A VZDELÁVANIE

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant A) sa ustanovuje takto: prípravný a prvý ročník 6 žiakov, druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov, šiesty ročník až deviaty

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

ročník 10 žiakov. Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

POVINNÉ PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIE

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

žiacov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickkej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Školský logopéd

- logopéd s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou platnou v rezorte školstva. Školský logopéd vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej diagnostiky, terapie a prevencie žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom žiakov a pedagogickým zamestnancom školy.

Školský psychológ

- vykonáva odborné činnosti v rámci psychologickkej diagnostiky (okrem diagnostiky na účely prijatia žiaka do školy alebo na zmenu formy vzdelávania žiaka), na ktoré má oprávnenie podľa svojho vzdelania a v súlade s legislatívou platnou pre rezort školstva.

POVINNÉ MATERIÁLOVO - TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Dôležitou podmienkou výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je aj primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Priestorové vybavenie

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,

d) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,

e) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- šatne alebo iné priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,

f) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky,
- didaktickú techniku,
- skladové priestory,
- archív,

g) informačno-komunikačné priestory

- knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením
- a pripojením na Internet,

h) učebné priestory (interné/externé)

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
- odborné učebne,
- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- telocvična,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

– školské ihrisko,

i) spoločné priestory

- školská budova,
- školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň,
- školský dvor,
- priestory pre školský klub detí,
- priestor pre riešenie zdravotných problémov, bezpodnetová miestnosť.

PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov:

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút, s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem: zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou

ZÁSADY A PODMIENKY PRE VYPRACOVANIE ŠKOLSKÝCH VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie. ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín. Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

SLOVENSKÝ JAZYK

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov. Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre. Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu. Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry v 1. až 9. ročníku je rozdelený do troch oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA KOMUNIKÁCIA A SLOH ČÍTANIE A LITERATÚRA

V 1. až 3. ročníku jednotlivé oblasti obsahujú:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- písanie

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- komunikácia, ústny prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania
- literárna výchovy

V 4. až 5. ročníku jednotlivé oblasti obsahujú:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- písanie
- významová rovina
- tvarová rovina

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- sloh, komunikácia

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- ústny a písomný prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania – čítanie textu, základy čítania s porozumením
- literárna výchova – všeobecné pojmy a základné literárne žánre

V 6. až 9. ročníku jednotlivé oblasti obsahujú:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- významová rovina
- tvarová rovina
- skladobná rovina

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- sloh, komunikácia
- ústny a písomný prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania – čítanie textu, čítanie s porozumením, reprodukcia prečítaného textu, verejná prezentácia textu
- literárna výchova – všeobecné pojmy a základné literárne žánre.

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	10 hodín, 8 ŠVP/2ŠkVP
Ročník	Prvý
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet slovenský jazyk v 1. ročníku špeciálnej základnej školy má prioritné a špecifické postavenie. Schopnosť čítať a písať je jedna zo základných životných kompetencií, ktorých základ žiaci získavajú v 1. ročníku ŠZŠ a v ďalších ho prehľbujú. K hlavným aspektom rozvíjania už získaných jazykových zručností a návykov patrí rozvoj slovnej zásoby, získanie základov pravopisu a znalostí z oblasti literatúry. V rámci zložky čítanie a literárna výchova sa kladie dôraz na čítanie s porozumením, verbálnu a neverbálnu komunikáciu. Nezanedbateľnou je i emocionálna stránka jazykovej výchovy – vytváranie kladného vzťahu k čítaniu a knihám a prostredníctvom nich k materinskému jazyku. Písanie je základným nástrojom gramotnosti. Na hodinách písania si žiaci vytvárajú potrebné hygienické, pracovné a estetické návyky. Žiaci sa učia správne zaobchádzať s písacími nástrojmi a materiálom a dbať na úhľadnú úpravu, vyjadrovať sa v krátkych ústnych prejavoch, odpovedať na otázky, vedieť sformulovať prosbu a poďakovanie, ospravedlniť sa, stručne reprodukovat' prečítaný text, pracovať s textom. Slovenský jazyk a literatúra v 1. ročníku sa bude vyučovať v časovej dotácii 10 hodín týždenne, pričom 8 hodín bude odučených podľa ŠVP.

2. CIELE PREDMETU

Cieľom jazykového vyučovania je rozvíjanie a preferovanie komunikačných schopností žiakov, ktoré budú východiskom ich ďalšieho vzdelávania v slovenskom jazyku i v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Preferovať komunikatívno – zážitkový model, podnecovať aktivitu žiakov, vytvárať u žiakov hodnoty a postoje zamerané na príjem umeleckého textu – čítanie, deklamácia, počúvanie, analýza, interpretácia a hodnotenie, budovať sebadôveru žiakov, viesť ich k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov, k zvládnutiu základných pravidiel medzilidskej komunikácie, pozitívnemu vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie. Výsledkom činnosti na hodinách sú projekty, ich verejná prezentácia.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka v 1. ročníku ŠZŠ je predovšetkým:

- osvojiť si základy písanej reči (čítania a písania),
- rozvíjať vyjadrovacie (komunikačné) schopnosti,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- osvojiť si základné hygienické, estetické a pracovné návyky,
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti,
- získať základné poznatky o zvukovej stránke jazyka,
- osvojiť si správny pravopis a gramatiku,
- získať prvé skúsenosti s informačným systémom,
- klásť dôraz na čitateľskú gramotnosť,
- vytvárať kladný vzťah k čítaniu a knihám.

3. OBSAH PREDMETU

Písanie

- Cviky na prípravné písanie nepodopretou rukou.
- Správne držanie ruky – čmáranie rudkou, kriedou, fixkou, progresom.
- Dotyky, voľné čmárania a krúženie, oblúky.
- Nacvičovanie držania ceruzky pri písaní v liniatúre, prvky prvých písmen.
- Písanie písmen, ktoré sa žiaci učia čítať.
- Písanie slabík a krátkych slov zložených z osvojených písmen.
- Prepis slabík a slov z tlačeneho do písaného písma.
- Diktát písmen a slabík.

Čítanie

- Poznávanie samohlások a,e,i,o,u y a príslušných malých a veľkých písmen.
- Rozlišovanie krátkych a dlhých samohlások.
- Poznávanie a čítanie spluhlások m,M,I,L,v,V,t,T,p,P,j,J.
- Nácvič čítania otvorených a zatvorených slabík s osvojeným písmenom.
- Čítanie a výslovnosť mäkkých slabík le,li,te,ti,ne,ni,de,di.
- Čítanie jednoslabičných, dvojslabičných a niektorých trojslabičných slov zložených najmä z otvorených slabík.
- Čítanie jednoduchých viet.
- Čítanie písaného písma.

Literárna výchova

- Rozprávanie najznámejších jednoduchých rozprávok.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- Dramatizovanie krátkych príbehov.
- Ilustrovanie rozprávok.
- Memorovanie jednoduchých rečovaniiek, básničiek

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri výučbe slovenského jazyka využívame najmä:

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach),
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov),
- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania),
- výklad učiteľa,
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektora),

5. UČEBNÉ ZDROJE

Moja kniha – Šlabikár pre 1. ročník ŠZŠ

Pracovné listy k učebnici Moja kniha – Šlabikár pre 1. ročník ŠZŠ

Maľovaná abeceda – pracovné listy k abecede pre 1. ročník ŠZŠ

Detské časopisy

Knihy zo školskej knižnice

CD – nosiče

DVD – nosiče

Videokazety

Internet

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

6. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak sa naučí:

Percepčno-motorické zručnosti

- samostatne čítať písmená abecedy, slová , jednoduché vety,
- samostatne písať jednoduché slová s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma (písaná a tlačaná podoba), podľa predlohy odpísať alebo podľa diktovania napísať slabiky, slová

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- zapamätať si základné informácie a fakty a vedieť ich použiť v praxi,
- v písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu určenú pre 1. ročník ŠZŠ,

Analytické zručnosti

- v prípravnej etape nácviku čítania vedieť určiť prvú hlásku slova na základe sluchového rozlišovania,
- analyzovať zvukovú rovinu jazyka na úrovni vety, slova, slabiky ,

Tvorivé zručnosti

- porozprávať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh),
- porozprávať príbeh podľa predlohy (podľa obrázkov, podľa názvu),
- dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku alebo iný literárny žáner,
- zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text,

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na primeranej úrovni žiaka 1. ročníka ŠZŠ,
- osvojiť si správnu výslovnosť,
- reprodukovať umelecký text (doslovne, podrobne, stručne),

Informačné zručnosti

- vedieť využívať možnosti vyhľadania si daných informácií formou kníh, slovníkov, encyklopédií, internetu (na primeranej úrovni žiaka 1. ročníka),

Komunikačné zručnosti

- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- vyjadrovať sa neverbálne a reagovať na neverbálnu komunikáciu,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- postupne naučiť žiaka verejne sa prezentovať a obhájiť si vlastný názor (na primeranej úrovni žiaka 1. ročníka).

7. KRITÉRIA HODNOTENIA

Žiaci sú hodnotení podľa Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. Kontrola vedomostí prebieha ústnou, písomnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Hodnotíme úroveň vedomostí, činností, schopnosť uplatniť vedomosti v bežnom živote, úroveň samostatnosti myslenia, presnosť a výstižnosť spôsobu vyjadrovania. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

8. ČASOVÁ DOTÁCIA - 10 hodín - 8 ŠVP/2ŠkVP, S ROZŠÍRENÍM OBSAHU UČIVA

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	10 hodín, 8 ŠVP/2ŠkVP
Ročník	Tretí
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský

2. CIELE PREDMETU

- Vytvárať zručnosť členiť krátke jazykové prejavy na vety a vety rozkladať na slová,
- osvojiť si ostatné písmená abecedy,
- obohacovať slovnú zásobu žiakov a viesť ich k voľbe vhodného pomenovania,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

3.OBSAH PREDMETU JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Písanie

Zdokonaľovanie rukopisu žiakov a nacvičovanie ostatných, dosiaľ nepreberaných písmen malej a veľkej abecedy.

Písanie krátkych známych slov, ktoré sa píšú tak, ako sa vyslovujú.

Nacvičovanie ostatných písmen malej a veľkej abecedy v poradí podľa postupu v čítaní.

Odpisovanie, prepisovanie a diktát krátkych známych slov.

Písanie prvého slova vo vete s veľkým začiatočným písmenom, písanie vlastného mena osôb s veľkým začiatočným písmenom.

Odpisovanie písaného písma.

Prepisovanie tlačeného textu.

Písanie slov a viet podľa diktátu

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Ústny prejav

Nácvik vyjadrovania osobných a spoločenských skúseností v krátkych hovorených prejavoch.

Vytváranie zručnosti členiť krátke jazykové prejavy na vety a vety rozkladať na slová.

Obohacovanie a spresňovanie slovnnej zásoby žiakov.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Poznávanie a nácvik ostatných písmen abecedy f, F, g, G, ä, ch, Ch, dz, Dz, dž, Dž, w, W, x, q, dvojhlasok ia, ie, iu, ô a slabikotvorného r, l, ř, í.

Čítanie písanej abecedy.

Spolu s poznávaním nových slabík vytváranie zručnosti žiakov plynule čítať skôr prebrané slabiky v slovách.

Vytváranie zručnosti žiakov čítať s porozumením, plynule po celých slovách a hovorových taktoch jednoduché vety krátkych textov.

Slovné odpovede na otázky z obsahu čítaného textu.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Literárna výchova

Prebúdzanie záujmu o detskú literatúru. Spoločné čítanie z čítanky, predčítanie z detských kníh a časopisov, vedenie žiakov k pokusu o samostatné čítanie vo voľnom čase.

Prostredníctvom literatúry vyvolávame v žiakoch pocity radosti a emocionálny vzťah ku skutočnosti, v ktorej žijú, k prírode, k domovu, k rodnému kraju, k vlasti.

Poézia od detských autorov (napr. M. Ďuričková, K. Bendová, D. Hevier, Ľ. Podjavorinská, V. Reisel). Rozprávky (napr. M. Ďuričková, J. Pavlovič, B. Němcová)

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa, hlavným kritériom ich výberu by mala byť miera efektivity plnenia vyučovacieho cieľa, pričom je žiaduce vhodne využívať alternatívne, aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Vybrané metódy, formy majú byť veku primerané a majú podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Odporúčame používať:

- metódy získavania štylistických vedomostí (poznávanie sprostredkované učiteľom, pozorovanie ukázkových jazykových prejavov a ich analýza, posudzovanie textov z bežnej komunikačnej praxe)
- metódy nácvičné – slohové cvičenia nižšieho typu (odpisovanie, napodobňovanie, imitovanie, mechanická reprodukcia, práca s otázkami, práca s básnickým textom, spojenie výtvarného prejavu s rozprávaním, práca s ilustráciami a obrázkami)

Na základe cieľovej zameranosti odporúčame metódy:

- a. utvárania jazykovej kompetencie žiaka (riadený indukčný rozhovor, pozorovanie, kognitívne jazykové cvičenia, riadený deduktívny rozhovor, štylizačné cvičenia, pojmová mapa)
- b. rozvíjania komunikačných zručností žiaka (cvičenia na rozvíjanie fonematického sluchu, štruktúrované počúvanie, zvukové hádanky, štruktúrované čítanie, pantomíma, reprodukcia textu, dramatizácia textu, rôzne dychové, hlasové a artikulačné cvičenia, výrazné čítanie, dialogizované čítanie, nácvik konverzačných rituálov)
- c. metóda individuálneho prístupu

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

d. metóda pozitívneho posilňovania.

Na základe obsahu odporúčame:

- jazykové cvičenia (výslovnostné, pravopisné, lexikálne, morfológické, syntaktické, kombinované)
- metóda intenzívnej spätnej väzby,
- metóda nadmerného zvýraznenia informácie inštrukčnými médiami (prezentácia s využitím dataprojektoru)

5. UČEBNÉ ZDROJE

Čítanka pre 3. ročník ŠZŠ, 1. a 2. časť, Mgr. V. Maňková, Mgr. A. Demianičová, 1996

Pracovné listy k Čítanke pre 2. ročník ŠZŠ

Maľovaná abeceda – pracovné listy k abecede pre ŠZŠ

Detské časopisy

Knihy zo školskej knižnice

CD – nosiče

DVD – nosiče

Videokazety

Internet

6. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

- Je to súbor zručností, vedomostí, schopností, postojov a hodnôt ako komplexná výbava, ktorú žiaci v priebehu vzdelávania získavajú a ktorá im umožňuje efektívnejšie jednať a lepšie využiť všetko čomu sa naučili. Medzi kľúčové kompetencie žiak smemzaradilimvzt'ah k celožitvotnému vzdelávaniu, komunikačné, pracovné, sociálne, občianske a kultúrne kompetencie. Naším cieľom je, aby žiak mal pri ukončení 3. ročníka osvojené kľúčové kompetencie, zodpovedajúce jeho osobnostným možnostiam.
- Žiak sa naučí:
- **Percepčno-motorické zručnosti**

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- samostatne čítať slová rôzneho slabikového zloženia ako celkov viazaným slabikovaním, jednoduché vety (písaná a tlačaná podoba) a arabské číslice,
- samostatne písať jednoduché slová a krátke vety s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma, podľa predlohy odpísať alebo podľa diktovania napísať slabiky a jednoduché slová.
- **Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti**
- zapamätať si základné informácie a fakty a vedieť ich použiť v praxi
- v písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu určenú pre 3. ročník ŠZŠ
- **Analytické zručnosti a interpretačné zručnosti**
- analyzovať zvukovú rovinu jazyka na úrovni vety, slova, slabiky.
- uskutočniť jazykovú analýzu textu, vyhľadávať jazykové javy, vyhodnocovať ich a postupne zatriedovať
- prerozprávať obsah vypočutého textu
- vyjadriť svoje pocity a zážitky z vypočutého textu

Tvorivé zručnosti

- porozprávať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh),
- porozprávať príbeh podľa predlohy (podľa obrázkov, podľa názvu),
- dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku alebo iný literárny žáner,
- zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Technika čítania a verejná prezentácia textu, verejný prejav

- správne a s porozumením čítať nahlas aj potichu na primeranej úrovni žiaka 3. Ročníka ŠZŠ
- pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na primeranej úrovni žiaka 3. ročníka ŠZŠ,
- recitovať básne a úryvky z prózy
- osvojiť si správnu výslovnosť,
- reprodukovať umelecký text (na primeranej úrovni).

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Informačné zručnosti

- vedieť využívať možnosti vyhľadania si daných informácií formou kníh, slovníkov, encyklopédií, internetu (na primeranej úrovni žiaka 3. ročníka ŠZŠ).

Komunikačné zručnosti

- základy princípu vyjadrovania osobných a spoločenských skúseností v krátkych hovorených prejavoch,
- základy neverbálnej komunikácie: nadviazať očný kontakt, vhodný postoj a gestá pri hovorení pred skupinou spolužiakov)

7. KRITÉRIA HODNOTENIA

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 3. ročníka je pozitívne hodnotenie. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

8. ČASOVÁ DOTÁCIA – 10 hodín- 8 hodín ŠVP/ 2 hodiny ŠkVP

MATEMATIKA

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Poňatie vyučovania matematiky žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je v súlade s poňatím vyučovania matematiky žiakov na bežnej základnej škole. Vyučovanie matematiky sa snaží všetkým žiakom, spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni, poskytnúť adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a aj budúceho pracovného pomeru.

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch. Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka.

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	matematika
Časový rozsah výučby	ŠVP 4
Ročník	prvý
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

2. CIELE PREDMETU

Cieľom predmetu matematika je:

- porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- osvojiť si základné geometrické predstavy,
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 5,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 5,
- osvojiť si základné prvky numerácie a počtové výkony s číslom 0,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote,
- stimulovať priestorové a časové predstavy, názorné predstavy o prirodzenom čísle a matematických operáciách ,
- utvárať pojem prirodzeného čísla v procese numerácie,
- rozvíjať tvorivosť

3. OBSAH PREDMETU

Aritmetika

1. Úvod k učivu o prirodzenom čísle
2. Prirodzené čísla 1, 2, 3, 4, 5, 0 – numerácia a počtové výkony

Číselný obor sa rozširuje postupne. Najprv sa preberie numerácia v obore do dvoch a žiaci sa oboznámia so sčítaním a odčítaním v tomto obore. Potom sa preberie numerácia a počtové výkony s číslami 3, 4, 5, 0.

- Numerácia v obore do 2 a počtové výkony.
- Numerácia v obore do 3 a počtové výkony.
- Numerácia v obore do 4 a počtové výkony.
- Numerácia v obore do 5 a počtové výkony.
- Číslo 0.

Geometria

Rovinné útvary – štvorec, kruh, trojuholník, obdĺžnik – priradovanie názvu.

Priestorové útvary – guľa, kocka.

4. STRATÉGIA VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri oboznamovaní sa žiakov s počtovými úkonmi sčítania a odčítania prirodzených čísel v obore do 5 je učivo matematiky v 1. ročníku zamerané na objasnenie podstaty sčítania a odčítania, znaky + (plus), - (mínus), zápis a znázorňovanie príkladov sčítania a odčítania,

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania, rozklad čísla na sčítance, sčítanie a odčítanie s číslom 0.

- Motivačná metóda – ide o stimulačné pôsobenie – rozprávkový príbeh, rozhovor, didaktickú hru, demonštráciu. Zmysel osvojovania si matematických poznatkov je potrebné žiakom demonštrovať na konkrétnych reálnych situáciách ako napr. nakupovanie, počítanie a sporenie peňazí, meranie, váženie, varenie a pod.
- Metóda viacnásobného opakovanie informácie – v záujme vytvorenia pamäťovej stopy, pri vytváraní kvantitatívnej a priestorovej predstavy na základe názoru a manipulácie.
- Nadmerné zvýraznenie informácie spočíva v grafickom alebo hlasovom zvýraznení informácie s cieľom uľahčenia jej vnímania.
- Metóda zapojenia viacerých zmyslov do prijímania informácie – prostredníctvom konkrétnej manipulácie s reálnymi predmetmi z rôznych druhov materiálov a pohybových činnosti.
- Metóda pozitívneho posilňovania a vytvárania pocitu úspešnosti u žiakov.
- Metóda intenzívnej spätnej väzby.
- Diagnostické metódy.

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak sa naučí:

- pomenovať vlastnosti predmetov a vyjadrovať vzťahy medzi nimi; triediť predmety podľa vlastností ako je množstvo, veľkosť, farba, tvar; vytvárať skupiny predmetov, porovnávať ich odhadovaním množstva, osvojiť sa pojmy *veľa*, *málo*; usporiadať predmety a spojiť si pojmy veľký, malý a vzťahy pred, za, prvý, posledný; určovať vlastnosti predmetov (veľký, malý, dlhý, široký, úzky, krátky...); určovať polohu predmetu (vpravo, vľavo, hore, dole...) pravú a ľavú stranu a smer pohybu (doprava, doľava, hore, dolu, vpravo, vľavo,..),
- osvojiť si prirodzené čísla v obore 1, 2, 3, 4, 5 a 0,
- zvládať početové úkony s číslami 1, 2, 3, 4, 5 a 0,
- uvedené poznatky aplikovať pri riešení jednoduchých slovných úloh na základe názoru,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- poznať a vedieť pomenovať priestorové a rovinné útvary: štvorec, kruh, trojuholník, obdĺžnik, guľa, kocka.

6. KRITÉRIA HODNOTENIA

Žiaci sú hodnotení podľa Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. Kontrola vedomostí prebieha ústnou, písomnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Hodnotíme úroveň vedomostí, činností, schopnosť uplatniť vedomosti v bežnom živote, úroveň samostatnosti myslenia, presnosť a výstižnosť spôsobu vyjadrovania. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

7. ČASOVÁ DOTÁCIA - 4 hodiny - 4 ŠVP/, BEZ ROZŠÍRENIA OBSAHU UČIVA

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	4 hodiny
Ročník	Tretí
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

2.CIELE PREDMETU

- Opakovať a prehĺbiť učivo z 2. ročníka,
- vedieť sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 20,
- vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy,
- osvojiť si násobenie číslom 2,
- vedieť rysovať úsečku pomocou pravítka a vyznačovať jej krajné body,
- vedieť určiť body, ktoré ležia a neležia na danej úsečke.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

3. OBSAH PREDMETU ARITMETIKA

Numerácia v obore 10 až 20

Vymenovanie radu názvov čísel.

Určovanie počtu predmetov počítaním po jednej. Priradovanie skupiny predmetov k číslu.

Čítanie a písanie číslic.

Určovanie rádu čísel- jednotky, desiatky.

Usporiadanie čísel, porovnávanie čísel.

Zápis pomocou znakov =, <, > číselná os.

Riešenie jednoduchých nerovnic typu $a < 20$ postupným dosadzovaním.

Riešenie jednoduchých slovných úloh na porovnávanie čísel.

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ

1. Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ.

Príklady typu: $10 + 7 = 17$ $17 - 7 = 10$

$13 + 4 = 17$ $17 - 4 = 13$

2. Upevňovanie sčítania a odčítania v obore do 20:

- upevňovanie spojov spamäti,
- riešenie jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie.

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ

1. Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ.

Príklady typu: $9 + 5 = 14$ $14 - 5 = 9$

2. Upevňovanie sčítania a odčítania v obore do 20 :

- upevňovanie pamäťového sčítania a odčítania,
- vzťahy: o n viac, o n menej,
- riešenie jednoduchých slovných úloh.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Úvod do násobenia v obore do 20

1. Znak . (krát).
2. Súčin prirodzených čísel ako opakované sčítanie.
3. Násobilka 2 – pamäťový nácvik.

GEOMETRIA

Bod, úsečka

1. Bod, vyznačovanie bodov, označovanie bodov veľkými tlačnými písmenami.
  2. Úsečka, krajné body úsečky. Označovanie úsečky pomocou jej krajných bodov.
- Vyznačovanie úsečky, rysovanie úsečky pomocou pravítka.
Vyznačovanie bodov, ktoré na danej úsečke ležia, neležia.

4. STRATÉGIA VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Hlavným a najdôležitejším činiteľom pri dosahovaní učebných cieľov vyučovania matematiky je učiteľ, ktorý aktivizuje žiakov vo všetkých fázach vyučovania, dbá o to, aby žiaci porozumeli učivu. Podmienkou úspešného učenia sa žiakov je získanie žiakov pre učebnú činnosť a to nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku, z vyriešeného problému, z objaveného postupu riešenia. Učebné pomôcky využívame tak pri vytváraní matematických pojmov a objasňovaní súvislosti medzi nimi, ako aj pri upevňovaní učiva.

Odporúčame použitie týchto metód

- Motivačná metóda – ide o stimulačné pôsobenie – rozprávkový príbeh, rozhovor, didaktickú hru, demonštráciu. Zmysel osvojovania si matematických poznatkov je potrebné žiakom demonštrovať na konkrétnych reálnych situáciách ako napr. nakupovanie, počítanie a sporenie peňazí, meranie, váženie, varenie a pod.
- Metóda viacnásobného opakovanie informácie – v záujme vytvorenia pamäťovej stopy, pri vytváraní kvantitatívnej a priestorovej predstavy na základe názoru a manipulácie.
- Nadmerné zvýraznenie informácie spočíva v grafickom alebo hlasovom zvýraznení informácie s cieľom uľahčenia jej vnímania.

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

- Metóda zapojenia viacerých zmyslov do prijímania informácie – prostredníctvom konkrétnej manipulácie s reálnymi predmetmi z rôznych druhov materiálov a pohybových činnosti.
- Metóda pozitívneho posilňovania a vytvárania pocitu úspešnosti u žiakov.
- Metóda intenzívnej spätnej väzby.
- Diagnostické metódy.
- Skupinová forma práce (rozvíja aktivitu žiakov, učia sa pracovať v kolektíve = kolektívnosť, zvýšenie humanizácie vyučovania)
- Individuálna/samostatná práca - žiak sa spolieha len na svoje vedomosti a schopnosti, žiak pracuje vlastným tempom
- Frontálna forma práce- práca s celou triedou

K tomu, aby žiak vedel sčítat'/odčítat' príklady typu $15 + 4$, $19 - 5$, má vedieť rozložiť číslo na desiatku a jednotky, má vedieť sčítat'/odčítat' jednociferné číslo a sčítat' desiatku a jednociferné číslo. Ak to žiaci zvládnu, početové výkony robia bez zápisu rozkladu.

Pri utváraní matematických poznatkov prihliadame na intelektové schopnosti žiakov a preto sa vo väčšej miere opierame o názor a o ich manipulačnú účinnosť. K zovšeobecneniam dochádza na základe riešenia viacerých konkrétnych príkladov. Pri rozvíjaní matematickej zručnosti žiakov treba učivo precvičovať viackrát.

Pri skúšaní, hodnotení a klasifikácii žiackych učebných výkonov učiteľ sa má riadiť zásadou, že zisťovať a hodnotiť treba to, čo žiak vie, a nesnažiť sa v prvom rade odhaľovať jeho nedostatky, aj keď bez ich poznania nemožno pristúpiť k ich odstráneniu.

Vyučujúci vhodným spôsobom upozorňuje žiakov na možnosť získania ďalších poznatkov z matematických a hádankárskych rubriek v detských časopisoch a na internete.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Učebnica – Matematika, pre 3.ročník ŠZŠ (1. a 2. časť), PaedDr. J. Rýglová, 1998, metodická príručka, didaktické pomôcky (modely, makety, a magnetické obrázky konkrétnych predmetov, geometrických tvarov, telies, peňazí a pod., drobné predmety, prírodný a odpadový materiál), rysovacie potreby, internet.

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

Učiteľ by si mal premyslieť a zvážiť, aké uč. pomôcky do vyučovania zaradí, koľko času venuje práci s pomôckami, a akú formu práce použije.

6. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak sa naučí:

- vymenovávať rad názvov čísel v obore 10 až 20,
- určovať počet predmetov počítaním po jednej,
- priradovať skupiny predmetov k číslu,
- čítať a písať číslice,
- určovať rád čísel – jednotky, desiatky,
- usporiadanie čísel, porovnávanie čísel,
- zápis pomocou znakov =, >, < 20 postupným dosadzovaním,
- riešiť jednoduché slovné úlohy na porovnávanie čísel,
- sčítavať a odčítanie v obore do 20 bez prechodu a s prechodom cez základ,
- násobilku 2, v obore do 20,
- určovať a rysovať úsečku a vyznačovať body, ktoré na danej úsečke ležia, neležia.

7. HODNOTENIE PREDMETU

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Kontrola vedomostí prebieha ústnou, písomnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnáваме výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Hodnotíme úroveň vedomostí (pojmy, vzťahy), činností (rysovanie, slovné úlohy), schopnosť uplatniť vedomostí v nových situáciách (v bežnom živote, v slov. úl.), úroveň samostatnosti myslenia, presnosť a výstižnosť spôsobu vyjadrovania.

Snaha každého učiteľa 3. ročníka je pozitívne hodnotenie. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známami.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

8. ČASOVÁ DOTÁCIA- 4 hodiny -4 ŠVP, BEZ ROZŠÍRENIA OBSAHU UČIVA

VECNÉ UČENIE

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vecné učenie v prípravnom až 3. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou.

Cieľom vecného učenia je dať žiakom najzákladnejšie vedomosti o prírode, spoločnosti a našej vlasti. Z tohto cieľa vyplývajú predovšetkým úlohy rozumovej výchovy.

Myslenie žiakov sa rozvíja na základe zmyslového poznávania, postupne sa prechádza k jednoduchým konkrétnym myšlienkovým operáciám. Na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami alebo s ich modelmi a s vyobrazenými materiálmi sa žiaci učia chápať význam vecí, ich vlastností, vzájomné vzťahy a súvislosti medzi nimi.

V učive, usporiadanom podľa ročných období, žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Vo vyučovaní vecného učiva sa vytvárajú a upevňujú zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci si osvojujú základné pravidlá kultúrneho správania, utvára sa ich vzťah k spoločenskému a súkromnému vlastníctvu, uvedomujú si význam spolupráce a vedú sa k nej. Vytváraním citových väzieb k spolužiakom, ku škole, k domovu, k obci a k vlasti sa vecné učenie podieľa na mravnej výchove žiakov.

Prostredníctvom realizácie dopravnej výchovy sa utvárajú a prehlbujú základné poznatky žiakov o dopravných prostriedkoch a návyky dodržiavať ich v praktickom živote.

Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke.

Témy obsahu vecného učiva sú prostriedkom hlbšieho poznávania slovenského jazyka, rozvíjania slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Vecné učenie poskytuje aj námety na pracovné vyučovanie, na praktické činnosti žiakov (modelovanie, kútik živej prírody a pod.).

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

Hlavným zdrojom poznania sú jednoduché pozorovania prírody a spoločenského diania na vychádzkach, v kútiku živej prírody, pri sledovaní a vedení kalendára prírody; jednoduché pokusy a praktické činnosti, premietanie diapozitívov a filmových slučiek. Učiteľ volí primerané špeciálno-pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov. Uplatňuje sa výchova žiakov k spolupráci, ktorá sa chápe ako príprava postihnutého žiaka na život v spoločnosti a ako prostriedok socializácie žiakovej osobnosti.

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	ŠVP 1
Ročník	prvý
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou. Vedie ich k získavaniu najzákladnejších vedomostí o prírode a na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami alebo s ich modelmi a s vyobrazenými materiálmi sa žiaci učia chápať význam vecí, ich vlastností, vzájomné vzťahy a súvislosti medzi nimi. Žiaci v usporiadanom učive podľa ročných období poznávajú prírodné javy, pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom. Vytvárajú a upevňujú si hygienické a zdravotné návyky, osvojujú si základné pravidlá kultúrneho správania, vytvárajú citové väzby k spolužiakom, ku škole, k domovu, k obci a k vlasti, čím sa učivo podieľa na mravnej výchove žiakov.

2. CIELE PREDMETU

- poznať osobné údaje,
- oboznámiť sa so školským poriadkom,
- orientovať sa v školskej budove a na ceste z domu do školy,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- viesť žiakov k osvojeniu si základných spoločenských a hygienických návykov,
- oboznamovať sa so zásadami osobnej hygieny, správnej životosprávy a kultúrneho správania,
- získať predstavu o ročných obdobiach,
- poznať názvy ročných období, mesiacov a dní v týždni,
- získať vedomosti o prírode a spoločnosti.

3. OBSAH PREDMETU

Obsah predmetu napomáha získavať základné pravidlá kultúrneho správania, utvára vzťah žiakov k spoločenskému a súkromnému vlastníctvu, žiaci si uvedomujú význam spolupráce, Podieľa sa na vytváraní citových väzieb k spolužiakom, učiteľom a ku škole. Predmet upevňuje zdravotné a hygienické návyky žiakov, podieľa sa na osvojovaní si najdôležitejších poznatkov zo zásad dopravnej bezpečnosti a ochrany vlastnej bezpečnosti. Vytvára vzťah k prírode, žiaci získavajú poznatky o ročných obdobiach, o činnostiach ľudí v sade, záhrade a na poli, získavajú poznatky o zvieratách a ich mláďatách. Dôležitou súčasťou vyučovania vecného učiva sú vychádzky, pri ktorých žiaci získavajú konkrétne poznatky o predmetoch, javoch a živočíchoch v ich prirodzenom prostredí. Žiakom sa pripomínajú sviatky, tradície a pamätné dni.

Škola a život v škole

Trieda

Poznať označenie triedy. Pomenovanie zariadenia triedy, rozlišovanie školských potrieb a hračiek (vhodné používať, šetriť a uložiť).

Poznať meno svojho učiteľa, prípadne spolužiakov, vedieť sa im predstaviť, pozdraviť.

Rozlišovanie vyučovacej hodiny a prestávky. Udržiavanie poriadku v triede, na lavici, v školskej taške.

V škole

Orientácia v budove školy. Dodržiavanie poriadku v triede a v budove školy.

Bezpečnosť cestnej premávky

Osvojovanie si najdôležitejších poznatkov zo zásad dopravnej bezpečnosti a ochrany vlastnej bezpečnosti (rozlišovať cestu, chodník, prechod pre chodcov, význam svetelných signálov).

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Príroda

Na jeseň

Zmeny v prírode. Zber úrody. Jesenné mesiace. Dodržiavanie hygienických požiadaviek (otužovanie, prezliekanie). Ochrana pred ochorením, lieky (ich význam a používanie), lekár.

V sade a v záhrade

Pozorovanie činností dospelých a detí v jeseni doma, a aj v prírode. Oboznámenie sa sozberom ovocia a zeleniny. Poznávať a rozlišovať ovocie a zeleninu podľa tvaru, chuti a vône. *Na poli*

Pole -repné a zemiakové, strnisko a zorané pole. Oboznámenie sa so zberom napr. zemiakov, cukrovej repy.

Pozorovanie prírody na jeseň

(zmeny počasia, rastlín, zvieratá -odlietanie vtákov do teplých krajín, ...).

Zvieratá na jeseň

Získavanie poznatkov o zvieratách (rozprávanie učiteľa, vysielanie rozhlasu a televízie). Oboznámenie sa s prípravou zvierat na jeseň. Starostlivosť o voľne žijúce zvieratá (krmelec pre lesnú zver, krmidlá pre vtáky, zber gaštanov, a iné.).

Domov a jeho okolie

Doma

Poznať mená členov rodiny a príbuzenské vzťahy (otec, matka, súrodenci).

Pomenovanie zariadenia bytu, triedenie predmetov v domácnosti podľa ich účelu (nábytok, riad, hračky, školské potreby).

V okolí domova a školy

Orientácia v okolí domova a školy. Poznať obchody kde nakupujeme potraviny.

Poznať cestu do školy, prípadne k zastávke najbližšieho dopravného prostriedku.

Zima

Príroda v zime

-pozorovanie prírody v zime, porovnávanie s inými ročnými obdobiami.

Zmeny počasia (mráz, sneh, ľad). Poznávanie vlastností snehu a ľadu (zrakom).

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Deň a noc

– získavanie poznatkov o tom kedy sa rozvidnieva, kedy sa stmieva, že deň je krátky a noc je dlhá. Oboznámenie sa s pravidlami bezpečnosti na ulici -potrebné odhadzovať sneh, posýpať chodníky pred námrazou, nebezpečné sánkovať na vozovke a korčuľovať na tenkom ľade. Poznať zimné mesiace a zimné činnosti detí. Poznať vhodné oblečenie na zimné obdobie. Oboznámenie sa s vianočnými tradíciami, poznajú nebezpečenstvo požiaru pri zapalovaní sviečok.

Starostlivosť o zdravie

Oboznámenie sa so zásadami a dodržiavaním osobnej hygieny -pravidelne ráno a večer sa umyť, umývať si ruky pred jedlom a po ňom, po použití WC. Význam čistoty tela a prostredia pre zdravie, význam vetrania doma aj v škole. Dodržiavať poriadok v triede, v školskej jedálni, získavať návyky sebaobsluhy. Predchádzanie úrazom a chorobám. Účelne sa obliekať, otužovať, poznať zdravé a nezdravé potraviny. Uprednostňovať zdravé potraviny – ovocie, zeleninu. Predchádzanie úrazom pri športe, pri prechádzaní cez cestu, pri manipulácii s ohňom, s elektrinou, pri kúpaní, opaľovaní. Osvojovať si poznatky ako chrániť svoje zdravie, aj zdravie druhých (používať vreckovku, posýpať šmykľavé miesta, odpadky odhadzovať do koša, vedieť sa správať v prípade karantény a pod.).

Zdravotné stredisko – poznať jeho význam a miesto.

Jar

Pozorovanie zmien v prírode (oteplovanie, odmäk, dlhší deň, kratšia noc).

Porovnávanie krajiny na jar s predstavou tej istej krajiny na jeseň a v zime. Oboznámenie sa s niektorými typickými jarnými kvetmi (napr. snežienku, fialku a pod.). Poznať ich časti: koreň, stonku, list a kvet, pozorovať jednotlivé fázy vývoja rastliny, starať a o rastliny v kútiku živej prírody a na školskom pozemku (polievanie, kyprenie, pletie, význam týchto činností).

Domáce zvieratá a ich mláďatá -triedenie z rozličných hľadísk, využívanie vlastných skúseností. Počúvanie poviedok o zvieratách, rozprávanie o vlastných zážitkoch so zvieratami. Oboznamovanie sa s veľkonočnými tradíciami.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Práca a odpočinok

Deň a jeho časti (ráno, poludnie, večer).

Týždeň – pracovné dni a dni odpočinku. Názvy v týždni. Voľná sobota, nedeľa, prázdniny.

Účelné využívanie voľného času.

Leto

Zmeny v prírode. Pozorovanie dĺžky dňa (noci), počasia (letné prehánky, búrky). Vedieť, ako sa správať pred búrkou a počas búrky (ochrana pred bleskom).

Pozorovanie odkvitania stromov a dozrievania ovocia (ktoré ovocie dozrieva najskôr, ktoré neskôr). Poznávať rôzne druhy ovocia, jeho farbu a chuť (tvrdé, mäkké, sladké, kyslé, horké, trpké). Poznávať lúčne kvety z najbližšieho okolia.

Poznať názvy letných mesiacov.

Príprava na prázdniny -správanie sa v prírode, ako dbať na bezpečnosť pri letných športoch.

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri výučbe vecného učenia využívame najmä:

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach),
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov),
- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania),
- výklad učiteľa,
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektora),
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s Internetom),
- skupinová práca, zážitkové vyučovanie.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak ovláda a dodržiava školský poriadok, vie pomenovať zariadenie triedy, rozlišuje školské potreby a hračky, vie udržiavať poriadok na lavici, v školskej taške, vie sa orientovať v budove školy, ovláda pravidlá kultúrneho správania. Vie sa orientovať v okolí domova a školy. Žiak si uvedomuje význam ochrany životného prostredia, vie vymenovať a opísať ročné obdobia, vie si vážiť prácu iných. Rozlišuje a pomenuje ovocie a zeleninu. Ovláda poznatky o zvieratkách a o ich kŕmení. Žiak vie vymenovať dni v týždni, vie rozlíšiť vhodné a nevhodné spôsoby využívania voľného času, vie ako sa má správať v prírode a ako dbať na bezpečnosť pri letných športoch.

6. HODNOTENIE PREDMETU

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 3. ročníka je pozitívne hodnotenie. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známami.

7. ČASOVÁ DOTÁCIA - 1 hodina - 1 ŠVP, BEZ ROZŠÍRENIA OBSAHU UČIVA

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny, 1 ŠVP/1 ŠKVP,
Ročník	Tretí
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

2. CIELE PREDMETU

- Prehľbiť a spresniť jednoduché prírodovedné a spoločenskovedné poznatky žiakov,
- spresniť zručnosť žiakov orientovať sa v blízkom okolí obce,
- spresniť predstavu o roku a ročných obdobiach,
- poznať a vedieť pomenovať vybrané zvieratá a rastliny,
- učiť sa aktívne chrániť prírodu,
- oboznamovať sa s rozličnými druhmi práce dospelých,
- naďalej u žiakov upevňovať hygienické návyky, najmä starostlivosť o osobnú čistotu.

3.OBSAH PREDMETU

Orientácia v priestore

Širšie okolie školy

Poznávanie významných objektov v okolí školy (blízke alebo vzdialené miesto), určovanie ich polohy smerom od školy (vpravo, vľavo, blízko, ďaleko).

Ústny opis cesty do školy.

Osvojenie si názvov niektorých ulíc a námestí.

Určenie polohy mestského, obecného úradu.

Obec a jej okolie

Pozorovanie okolia obce z vyvýšeného miesta.

Členitosť krajiny v okolí obce (údolie, rovina, úbočie, kopec, pohorie).

Názvy miestnych tokov, rybníka, kopca.

Určovanie polohy vzdialenejších miest z vyvýšeného stanoviska (bližšie, ďalej).

Poznávanie názvov najbližšieho mesta, dediny.

Opis cesty do susedného mesta, dediny.

Orientácia v čase

Kalendár

Začiatok kalendárneho a školského roka.

Pomenovanie dní v týždni, mesiacov a ročných období.

Porovnávanie časových jednotiek – hodina, deň, týždeň, mesiac, rok.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Určovanie celých hodín a polhodín.

Správne určovanie časti dňa

Kalendár prírody

Celý rok žiaci pravidelne robia záznamy o počasi.

Uvedomovanie si zmien počasia v priebehu ročných období.

Vplyv zmien teploty počas roka na život v prírode.

Pozorovanie východu a západu slnka.

Určovanie svetových strán: východ, západ, sever, juh.

Poznávanie fáz mesiaca (pribúdanie, spln, ubúdanie).

Príroda na jeseň

Zber plodov v sade, v záhrade, na poli.

Poznávanie rôznych druhov zeleniny.

Triedenie zeleniny podľa častí, pre ktoré sa pestujú (koreň, stonka, list, plod).

Poznávanie spôsobov konzervovania ovocia a zeleniny

Domáce zvieratá

Prehľbovanie poznatkov o domácich zvieratách – mačka, pes, králik.

Poznávanie ich vzhľadu a spôsobu života.

Bližšie poznávanie kravy, ovce, kozy, koňa, kury domácej, holuba domáceho.

Význam chovu domácich zvierat.

Zdravie a choroba

Upevňovanie návykov osobnej hygieny a čistoty prostredia pre zdravie.

Vonkajšie časti ľudského tela, zmyslové ústroje – zrak, sluch, starostlivosť o ne.

Poznávanie práce lekárov a zdravotných sestier na stredisku, v nemocnici.

Pohotovostná služba, lekáreň.

Pojmy: predpis a lieky.

Praktické meranie teploty.

Vyjadrovanie pocitovej nevoľnosti alebo bolesti.

Ochrana pred nákazou.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Ošetrovanie odreniny

Príroda v zime

Poznávanie pojmov mráz, sneh, ľad.

Pozorovanie vody, snehu a ľadu za mrazu v prírode a v teplej miestnosti.

Spoločné a rozdielne vlastnosti snehu a ľadu (biely, priehľadný, hladký, tvrdý, klzký, sypký, studený, teplom sa topí).

Bezpečnosť cestnej premávky

Poznávanie základných pravidiel správania chodcov na vozovke.

Poznávanie najdôležitejších dopravných značiek pre chodcov a cyklistov.

Umiestnenie dopravných značiek.

Poznávanie dopravných prostriedkov, ktoré sa pohybujú po zemi, vo vode a vo vzduchu.

Technika a výroba

Stavba domu

Poznávanie pracovníkov, ktorí pracujú na stavbe domu.

Poznávanie a rozlišovanie stavebných materiálov (tehly, tvárnice, panely, cement, vápno, piesok).

Stroje na stavbe – miešačka, žeriav, bager, dopravný pás a akú prácu vykonávajú.

Rozlišovanie rôznych druhov budov (podľa veľkosti, počtu poschodí, spôsobu stavby, účelu).

Požiarníci

Oboznamovanie sa so zásadami bezpečnosti pri kúrení, varení a svietení.

Príčiny požiaru, hlásenie požiaru. Práca požiarnikov.

V pekárni

Poznávanie, z čoho a ako sa vyrába pečivo (múka, cesto, miesenie, kysnutie, tvarovanie, pečenie). Rozprávanie o výrobe pečiva.

Rodina a spoločnosť

Rodina a príbuzní

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Poznávanie ďalších príbuzenských vzťahov: teta, strýko, bratranec, sesternica. Vedenie žiakov k chápaniu úlohy rodiny, k úcte a vážnosti vo vzťahu k rodičom.

Pracujúci

Rôzne druhy prác v poľnohospodárstve, v továrni, v obchode, na pošte, v službách, v doprave, v zdravotníctve (u obvodného lekára, u zubného lekára, v lekárni).

V obchode

Poznávanie rozdielu v spôsobe nákupu v obchode s predavačmi a v samoobsluže.

Nákup tovaru, zisťovanie ceny výrobku, požiadanie o tovar.

Hra na obchod (meranie, váženie, platenie).

Poznávanie platidiel: 1 €, 2 €, 5 €, 10 €, 20 €.

Príroda na jar a v lete

Pozorovanie práce dospelých v záhrade, v sade a na poli.

Pomenovanie vykonávaných činností, používaných nástrojov a strojov, vysvetľovanie ich použitia.

Sadenie semien, pozorovanie ich klíčenia a rastu v kútiku živej prírody alebo na záhone.

Poznanie podmienok potrebných pre správny rast rastlín (svetlo, teplo, voda).

Pozorovanie kvitnutia ovocných stromov v sade, opeľovanie kvetov hmyzom.

Spoznávanie lesa a lesných rastlín: ihličnaté a listnaté stromy, malinčie, jahody.

Oboznamovanie sa s najbežnejšími hubami.

Poznávanie niektorých jedovatých rastlín a ich plodov.

Pozorovanie života zvierat na jar a v lete (stavanie hniezd pre vtákov, liahnutie mláďat).

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

V organizovaní vyučovacieho procesu je potrebné vychádzať z konkrétnej situácie, klásť dôraz na zopakovanie už skôr osvojených vedomostí žiakov, dodržiavať pedagogickopsychologické vekové osobitosti žiakov a zásady individuálneho prístupu k žiakom.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Metódy vyučovacieho procesu:

- informačno – receptívna metóda ,
- reproduktívna metóda (osvojovanie spôsobu činnosti napodobovaním),
- problémový výklad (osvojovanie zdôvodňovaného informovania),
- heuristická metóda (osvojovanie skúsenosti z tvorivej činnosti etapovitým riešením problému),
- výskumná metóda (osvojovanie skúseností z tvorivej činnosti samostatným riešením problému).

Metódy konkretizácie všeobecnodidaktických metód vo vyučovacom procese:

- metóda výkladu ,
- metóda demonštrovania a pozorovania,
- metóda riešenia úloh,
- metóda rozhovoru,
- situačná metóda.

Formy:

- individuálna, skupinová a tímová práca žiakov,
- vychádzky, exkurzie, návšteva a besedy s odborníkmi.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje využívané vo vyučovacom procese: odborná literatúra, Pracovné listy k zmyslovej výchove v ŠZŠ, SPN Bratislava, detské časopisy, nástenné obrazy, fotografie, modely, stavebnice, relácie v školskom rozhlase, CD, videoprogramy, DVD, Internet.

6. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiaci sa naučia:

Trieda, škola a okolie školy – Predstavovanie sa, pozdravenie, poďakovanie, prosba. Poznávanie mena a priezviska svojho učiteľa, mená spolužiakov, označenie triedy. Pomenovanie zariadenia triedy, rozlišovanie školských potrieb a hračiek. Rozlišovanie vyučovacej hodiny a prestávky. Uvedomovanie si rozdielu v požiadavkách na správanie počas

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

vyučovania a cez prestávku. Orientácia v budove školy. Poznávanie najbližšieho okolia školy podľa miestnych podmienok.

Orientácia v čase – Porozumieť časovým údajom deň – noc, ráno – večer, teraz – potom, dnes – zajtra. Určovanie dní v týždni.

Príroda – Pozorovanie zmien v prírode, zmeny počasia. Osvojovanie základných pojmov teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, ľad na základe konkrétneho vnímania, potom s použitím obrázkov, na záver spájanie niekoľkých pojmov na základe asociácií. Pomenovanie ročných období s použitím obrázkov. Spresňovanie predstavy o ročných obdobiach.

Zvieratá v prírode – pomenovanie zvierat a ich triedenie. Domáce zvieratá: pes, mačka, krava, koza, prasa, sliepka, hus, zajac, kôň a ich mláďatá. Voľne žijúce zvieratá: myš, jež, medveď, líška. Vtáky a hmyz: drozd, lastovička, motýľ, včela, mucha, lienka, sýkorka.

Rastliny v prírode – rozlišovanie pojmov kvet, strom, ker. Poznávanie rastlín. Kvety: ruža, tulipán, snežienka, fialka. Stromy: hruška, jabloň, slivka, čerešňa, marhuľa, broskyňa, poznávanie ich plodov. Poznávať ovocie podľa tvaru, chuti a vône. Kry: maliny, ríbezle.

Starostlivosť o zdravie – Poznávanie a pomenovanie jednotlivých častí ľudského tela: hlava, krk, ruky, nohy. Poznávanie častí tváre: oči, nos, ústa, uši. Zdravie a choroba: bolesť hlavy, hrdla, teplota, návšteva lekára, lieky. Osobná hygiena: umývanie rúk, čistenie zubov, česanie. Zdravá výživa a jej význam. Čo jeme. Obliekanie sa podľa ročného obdobia a teploty. Ochrana pred slnkom a mrazom.

Bezpečnosť cestnej premávky – Bezpečnosť chodcov. Chôdza po chodníku. Bezpečné prechádzanie cez cestu po vyznačenom priechode pre chodcov. Semafor: červená – stoj, zelená – choď. Bezpečnosť pri hrách, výletoch a kúpaní.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Obchod – Rozoznávajúce obchodov podľa zamerania, poznávanie nápisov na obchode – globálnou metódou. Hra na obchod. Poznávanie a pomenovanie tvaru: ovocie, zelenina, chlieb, pečivo, mlieko. Pojem peniaze, poznávanie mincí. Pravidlá správania sa v obchode

Domov a rodina – Rodičia, súrodenci – ich mená. Najbližší príbuzní – stará mama, starý otec. Vzťahy medzi členmi rodiny. Náš byt. Pomenovanie častí bytu – kuchyňa, detská izba, obývačka, kúpeľňa, WC, balkón. Zariadenie bytu – poznávanie a pomenovanie častí nábytku.

7. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. č.32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED-1. Kontrola vedomostí prebieha ústnou, písomnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne.

Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Hodnotíme úroveň vedomostí, činností, schopnosť uplatniť vedomosti v nových situáciách, úroveň samostatnosti myslenia, presnosť a výstižnosť spôsobu vyjadrovania.

V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

8. ČASOVÁ DOTÁCIA- 2 hodiny, 1 ŠVP/1 ŠkVP, BEZ ROZŠÍRENIA OBSAHU UČIVA

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne. Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov. V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť. Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce. Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi. Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou. Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpal, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo. Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov. Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnica. V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

žiacov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni. Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom. Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote. V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania. Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál. V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. V zložke pestovateľské práce sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny. Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu. Počet hodín pre jednotlivé zložky pracovného vyučovania si škola upravuje podľa podmienok školy a regionálnych možností. Od 5. ročníka sa pracovné vyučovanie spravidla delí podľa pohlavia. Odporúčame pre dievčatá vyšší počet hodín praktických činností v zložke práce v domácnosti a pre chlapcov vyšší počet hodín praktických činností v zložke práce v dielni. Počet hodín praktických činností v zložke pestovateľské práce je rovnaký u oboch pohlaví.

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	ŠVP 1/ŠkVP 1
Ročník	Prvý
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

1.CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie je pre mentálne postihnutých žiakov najdôležitejším rehabilitačným predmetom, rozvíja ich motoriku pre vytváranie pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne.

Je predmetom s najvýraznejším dopadom na budúci život žiakov, lebo rozširuje ich možnosti sebarealizácie a rozvíja to, čo je u žiakov najsilnejšou stránkou v oblasti schopností a možností. Systematicky ovplyvňuje rozvoj ich jemno-motorických zručností a schopnosť napodobňovania a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne. Pracovné vyučovanie pestuje aj kultúrne návyky, upevňuje hygienické pravidlá a tiež učí žiakov k bezpečnosti pri práci.

2. CIELE PREDMETU

Predmet pracovné vyučovanie v 1. ročníku sa podieľa predovšetkým na osvojení si základných hygienických a samoobslužných návykov primerane k schopnostiam žiakov a ďalej ich vedie k:

- rozvíjaniu tvorivosti vo všetkých zložkách – vytváranie hygienických návykov samoobslužné zručnosti,
- cvičeniu motoriky, pozornosti, presnosti, zisťovanie laterality,
- rozvíjaniu schopnosti adekvátne používať predmety,
- utváraníu základných pracovných zručností a návykov,
- nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k práci,
- prezentácii výsledkov svojej práce

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

---

3. OBSAH PREDMETU

Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti. Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi.

Obsah pracovného vyučovania je členený na:

sebaobslužné činnosti, žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

práce v domácnosti, žiaci si osvojujú základné pracovné návyky v domácnosti, zručnosti pri domácich prácach a udržiavaní poriadku.

práce v dielni, žiaci získavajú základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú a vytvárajú jednoduché výrobky.

pestovateľské práce, žiaci sa učia rozpoznať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v učebni.

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

- metóda motivačná,
- expozičná,
- demonštračná,
- metóda fixačná,
- vychádzky, exkurzie, besedy

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak sa naučí:

- pracovať na školskom pozemku,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- navliekať koráliky, triediť, skladať mozaiky, pracovať s plodmi, modelovať valčeky, placky, montovať a demontovať modely zo stavebníc, narábať s papierom: prekladať, skladať, vystrihovať, nalepovať,
- dodržiavať osobnú hygienu,
- osvojiť si základy stolovania,
- dodržiavať hygienu v domácnosti: utierať riad, pomáhať pri stolovaní, udržiavať poriadok, príprava jednoduchého jedla a nápoja.

6.HODNOTENIE PREDMET

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Nekomparujeme výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa je pozitívne hodnotenie. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známami.

7.ČASOVÁ DOTÁCIA - 2 hodiny - 1ŠVP/1ŠkVP, S ROZŠÍRENÍM OBSAHU UČIVA

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	ŠVP3/ ŠkVP 1
Ročník	Tretí
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

2. CIELE PREDMETU

- Upevňovať zručnosti získané z predchádzajúcich ročníkov,
- udržiavať poriadok na pracovnom stole,
- zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu,
- rešpektovať požiadavky hygieny a bezpečnosti práce.

3. OBSAH PREDMETU1

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena.

Prehlbovanie zdravotných a hygienických návykov.

Oboznamovanie sa s významom otužovania, vhodného obliekania podľa ročných období.

Práce v domácnosti

Umývanie ovocia a zeleniny pred použitím.

Balenie jedla na desiatu.

Hygiena v domácnosti.

Umývanie, utieranie a odkladanie riadu.

Čistenie kovových častí nábytku a bytového zariadenia.

Príprava pokrmov

Nákup najzákladnejších potravín (chlieb, pečivo, mlieko).

Nalievanie mlieka do hrnčeka.

Umývanie zemiakov

Šitie

Odmeranie nite, navliekanie do ihly navliekačom i bez neho, robenie uzla.

Šitie predným stehom na páse kartónu, látky, s vyznačenými bodmi a spojnicami.

Obnitkovávací steh.

Porovnávanie vlastností tkaniny a papiera.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Zdokonaľovanie praktických činností z predchádzajúcich ročníkov.

Využívame drievka, handričky, škatuľky, korok, bužírku, papier, špagáty, vyfúkané vajíčka na výrobu hračiek, ozdôb a darčiekov.

Navliekanie, skladanie mozaiky, práca s plodmi a prírodným materiálom (slama, listy, šišky, gaštany, konáriky zo stromov, ryža, plody slnečnice a iné).

Modelovanie

Miesenie, valkanie, stláčanie, pridávanie, odoberanie, ohýbanie, delenie na časti, sušenie, varenie modelovacieho materiálu, používanie formičiek.

Poznávanie vlastností rozličných materiálov, porovnávanie rozdielov medzi nimi.

Výroba drobných úžitkových predmetov.

Montážne a demontážne práce

Zostavovanie jednoduchých modelov z konštrukčnej stavebnice vyrobenej z plastu (spájanie súčiastky pomocou matíc a skrutiek, rôznych typov pásov, spojovacích dosiek) a z kartónových stavebnicových častí (rozlišovanie modelov).

Vytváranie priestorových modelov (vozík, nábytok, veža a iné).

Oboznámenie sa s jednotlivými súčasťami stavebnice a s predlohami.

Práce s papierom a kartónom

Vytrhávanie podľa jednoduchého predkresleného vzoru. Nalepovanie vytrhávaných obrazcov.

Vystrihovanie podľa predkresleného jednoduchého vzoru, nalepovanie vystrihovaných obrazcov. Zostavovanie viacfarebných vzorov.

Používanie lepiaceho papiera. Natieranie papiera lepidlom a nalepovanie.

Prekladanie, skladanie, stláčanie, strihanie, rezanie a meranie papiera a tenkého kartónu. (Obal na knihy, záložka, hračky, pohárik, lastovička, vrtuľka, lietadlo, maska na karneval, ozdoby.)

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových rastlín – opakovanie a prehlbovanie činností z predchádzajúcich ročníkov.

Presádzanie izbových rastlín.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Rozmnožovanie rastlín stonkovými a listovými odrezkami (tradeskancia, pelargónia a iné).
Zisťovanie podmienok pre život rastlín porovnávaním (voda, svetlo, vzduch, teplo, pôda).
Práca s klíčovými (hrach, obilie, zemiaky).

Pestovanie trvaliek (pivónie, králiky, nevädze): kyprenie, pletie, polievanie.

Zbieranie liečivých rastlín podľa miestnych podmienok (správne trhanie, sušenie, uskladňovanie).

Pestovanie šalátu: sejba do debničiek, sadenie, ošetrovanie počas vegetácie, zber. Pestovanie hrachu, reďkovky, fazule.

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

- metóda motivačná,
- expozičná,
- demonštračná,
- metóda fixačná,
- vychádzky, exkurzie, besedy

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak sa naučí:

pracovať na školskom pozemku, ošetrovať a presádzať izbové rastliny, rozmnožovať rastliny listovými odrezkami, zisťovať podmienky pre život rastlín pestovať zeleninu / šalát, hrach, reďkovka, fazuľa /, ošetrovať počas vegetácie, zbierať liečivé rastliny – správne ich trhať, sušiť a uskladňovať pracovať s náradím: s motyčkou a hrablami, vytrhávať papier podľa vzoru, nalepovať vytrhávané obrazce, vystrihovať, zostavovať viacfarebné vzory, prekladať, skladať, stláčať, strihať, rezať a merať papier a tenký kartón, natierať papier lepidlom a nalepovať, porovnávať rôzne druhy papiera. Pracovať s plodmi a prírodným materiálom / slama, gaštany, konáriky zo stromov, ryža, plody slnečnice a iné /, využívať drierka, handričky, korok, špagáty a iné dodržiavať osobnú hygienu, otužovať sa a vhodne obliekať dodržiavať hygienu v domácnosti: umývať ovocie a zeleninu, baliť desiatu, umývať a odkladať riad, nakúpiť najzákladnejšie potraviny /chlieb, pečivo, mlieko/, umývať zemiaky, čistiť kovové časti nábytku a bytového zariadenia, ukladať nástroje a používať správne názvy

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

nástrojov a stavebníc, zostavovať jednoduché modely z konštrukčnej stavebnice, spájať súčiastky pomocou matíc a skrutiek, vytvárať priestorové modely odmerať a navliekať nite do ihly, robiť uzol, šiť predný a obnítkovávaci steh, porovnávať vlastnosti tkaniny a papiera.

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED – 1. Kontrola vedomostí prebieha ústnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

7. ČASOVÁ DOTÁCIA -4 hodiny, 3ŠVP/1ŠkVP

HUDOBNÁ VÝCHOVA

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia. Ciele hudobnej výchovy sú podmienené spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia. Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom je potrebné rešpektovať ich hudobné schopnosti a zručnosti. Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v prítlačivo motivovaných hudobných činnostiach -

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových. Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi. Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie. Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Ročník	Prvý
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovacý jazyk	Slovenský

1.CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Hudobná výchova v 1. ročníku je predmetom zážitkovým, kde na báze hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy styku žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, pohybom, hrou na detských hudobných nástrojoch.

Hudobná výchova má rozvíjať citový svet žiaka, rozvíjať celkovú hudobnosť žiakov, vychovať vnímavého a aktívneho poslucháča, smerovať k individuálne podmienenej vkusovej orientácii.

2. CIELE PREDMETU

Cieľom hudobnej výchovy je:

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciaciu, senzomotorické schopnosti,
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby,
- selektovať medzi ľudskou rečou a inými zvukmi,
- poznávať svet zvukov a hudby na princípoch detskej hry a jej rôznych foriem a utvárať ich prvé predpoklady na primerané vnímanie hudby,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych hudobných hier k hrám s pravidlami a zámernej práci s hudobným materiálom,
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobných schopností,
- vzbudiť u žiakov dobrú náladu a príjemnú atmosféru.

3. OBSAH PREDMETU

Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby, rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentára a jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia / ťuchotanie papiera, štrnganie kľúčmi atď./

Žiaci sa učia detské rečňovanky, vyčítanky, popevky, piesne o prírode, o zvieratách, hudobné rozprávky, skladby / napr. uspávanka, pochod / a detské pohybové hry. Žiaci si osvojujú piesne, hudobno pohybové hry, ktoré v nich prebúdajú radosť zo spevu a počúvania hudby.

Obsah hudobnej výchovy je členený na zložky:

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Piesne na spev žiakov

Piesne na počúvanie

Počúvanie

Hudobno-pohybové hry

4. STRATÉGIA VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY

- samostatná a skupinová práca,
- diferencované vyučovanie: návšteva hudobných podujatí,
- využívanie IKT techniky,
- zážitkové, skúsenostné metódy,
- improvizácie.

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak sa naučí:

- spievať detské piesne, rytmizovať detské rečňovanky, jednoduché popevky, piesne o prírode, skladby s vyhranenou spoločenskou funkciou,
- reprodukovať na základe svojich individuálnych schopností rôzne motívy a časti skladieb,
- hudobno – pohybové hry, vyjadriť hudbu tancom, dokáže vytvárať pohybové improvizácie.

6. HODNOTENIE PREDMETU

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Nekomparujeme výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 3. ročníka je pozitívne hodnotenie. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

7. ČASOVÁ DOTÁCIA - 1 hodina - 1ŠVP, BEZ ROZŠÍRENIA OBSAHU UČIVA

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina
Ročník	Tretí
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

2. CIELE PREDMETU

- Prehľbiť základné hudobné návyky, ktoré žiaci získali v predchádzajúcich ročníkoch,
- osvojiť si ďalšie piesne zborovým a skupinovým spevom,
- prehľbiť sluchové vnímanie a obohatiť citový život žiakov,
- podporovať spontánnu detskú kreativitu.

3. OBSAH PREDMETU

Osvojovanie ďalších piesní zborovým a skupinovým spevom. Práca v skupine pri vytváraní inštrumentálnych sprievodov, výber najvhodnejšieho sprievodu (dvojtónového).

Piesne na spev žiakov

Gúľalo sa, gúľalo (ľudová); Pradú ženičky (ľudová); A tam hore na komíne (ľudová); Malí muzikanti (E. Hula); Padaj sniežik, padaj (O. Francisci); Semafor (O. Francisci); Ej, chlapci, šuhajci (ľudová); Tancuj, tancuj (ľudová); Konvalinka (J. Matuška); Keď slniečko jasne svieti (E. Hula); Keď sa tá sýkorka vydávala (ľudová) Povedz biela holubička (A. Čobej); Na dvore býva sliepočka naša (J. Matuška)

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Piesne na počúvanie

Náš orchester (O. Vygotskij); Letia sane (J. Matuška); Beliže mi, beli (J. Cikker), Mamička (Z. Macháček); Kúpil si pes; Pradie mačka (I. Dibák); Pomôžte mi dobré deti (A. Čobej); Lietala si lastovička (ľudová)

Počúvanie skladieb

Zajačík; Hracie hodiny (T. Frešo); Medveď Mišo (J. Dlouhý); Let čmeliaka (N.RimskijKorsakov); Hymna

Hudobno – pohybové hry

Ty a ja (K. Ondrejka – A. Biľová); Má milá má trnku (ľudová); Šli dievčence vence viť (ľudová); Fúka vetrik (H. Šimoneková); Javorová brána (ľudová)

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy :

- metódy sprostredkovania hudby
- slovný výklad, rozhovor,
- metódy osvojovania hudby,
- zážitkové, skúsenostné metódy.

Formy:

- individuálne,
- skupinové,
- projektové,
- diferencované vyučovanie
- návšteva hudobných podujatí,
- besedy

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiaci sa naučia:

- reprodukovať na základe svojich individuálnych schopností a zručností rôzne motívy i časti skladieb,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- vyjadriť hudbu tancom, dokážu vytvárať pohybové improvizácie,
- zaspievať ľudové piesne, vymenovať hudobné nástroje v inštrumentálnych skladbách,
- rozlíšiť melódiu smutnú, žartovnú, ráznu, veselú, slávnostnú.

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Kontrola vedomostí prebieha ústnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

7. ČASOVÁ DOTÁCIA- 1 hodina ŠVP

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdzenie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia. Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života. Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov. Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny, 1ŠVP/1ŠkVP
Ročník	Prvý
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

2. CIELE PREDMETU

- rozvíjať zmyslové vnímanie, pozornosť a predstavivosť,
- prostredníctvom výtvarných činností získavať základné zručnosti, poznatky a výtvarné skúsenosti,
- poznávať vlastnosti farby,
- oboznámiť sa s výtvarným dielom prostredníctvom ilustrácií a reprodukcií výtvarných diel.

3.OBSAH PREDMETU

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Tematické práce

Námety zo života detí a dospelých, ilustrácie k známym rozprávkam a rečňovankám.

Výtvarné rozprávanie zážitkov dieťaťa kresbou a maľbou.

Zobrazovanie prírodných a umelých foriem

Na vychádzkach vyhľadávajú tvarovo, farebne a štruktúrou zaujímavých prírodných materiálov, ich dotváranie. Práca s prírodnými materiálmi (otlačanie, vtláčanie do vhodných materiálov, prenášanie do plochy a pod.). Pozorovanie vecí dennej potreby z hľadiska tvaru,

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

funkcie a materiálu. Ich zobrazovanie na základe poznania a detských predstáv (kresbou, maľbou, modelovaním).

Výtvarné hry a dekoratívne činnosti

Hry s farbou

Využívanie hry s farbou na poznanie vlastností farby, rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu; husté a riedke, svetlé a tmavé farby.

Kontrast svetlých a tmavých farieb (obloha, krajina, svetlo a tieň v krajine).

Radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov (pastel, tempera, krieda, akvarel, lepidlo, klovatina, farebné tuše a pod.)

Priestorové vytváranie

Poznávanie vlastností modelovacích materiálov (sochárska a tehliarska hlina, cesto, modurit, plastelína).

Modelovanie jednoduchej skutočnosti (napr. ovocie, huby a pod.) Prebúdzanie elementárneho zmyslu pre priestor v súvislosti s poznávaním životného prostredia.

Vytváranie konkrétnych priestorových situácií z najbližšieho okolia dieťaťa na pieskovom stole, pieskovisku a pod. (tvarovanie kopcov, údolí, koryta rieky, hlavnej cesty, stavebných dominant a pod.) s využitím makiet domov a stromov.

Dekoratívne práce

Prebúdzanie zmyslu pre rytmus.

Rytmické radenie rôznych prírodných prvkov, farebných plôch a tvarov, odtlačkov do vhodných materiálov (piesok, hlina, blato, cesto, sadra, plastelína), trhanie, strihanie, nalepovanie, práce so štetcom – pásy látok, stužky, koberce a pod.

Výtvarná kultúra

Oboznamovanie žiakov s ilustráciami kníh pre deti (A. Klimo, Š. Cpin, J. Čapek).

Vymenovanie osôb a vecí na obrázku, pokus o jednoduchý opis obrázka.

Hračky. S čím sa deti hrajú. Hračka, bábika, maňuška.

4.STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Motivačné : vstupné a priebežné

Metódy oboznámenia sa s novou technikou : slovné, názorné, praktický pokus žiaka

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Metódy nácviiku: praktické metódy, slovné metódy, názorné metódy

Metódy nácviiku a zdokonaľovania: praktické etapy, slovné a názorné etapy

Fixačné metódy: opakovania, precvičovania a zdokonaľovania získaných zručností a návykov

Formy práce: vychádzky, individuálna práca so žiakmi, hromadná, skupinová

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiaci sa naučia:

OSVOJOVAŤ SI VÝTVARNÉ SKUTOČNOSTI

- Žiaci znázorňujú zážitky a skúsenosti pomocou tematických prác z im známeho a blízkeho sveta

- z vlastných zážitkov a rozprávania, z vychádzok, pracovných činností, zo života v rodine, v škole, na ulici, v obchode, dopravnom prostriedku a pod. Ďalším zdrojom námetov sú ilustrácie filmových, divadelných a literárnych útvarov

Zobrazovanie prírodných a umelých foriem

Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby, pozorovania prírodnín sa žiaci naučia zachytiť realitu a jej výtvarné stvárnenie. Dbajú na proporcionálne vzťahy jednotlivých častí k celku, šírky k výške a pod. Na vychádzkach vyhľadávajú tvarovo a farebne zaujímavé prírodné materiály, ktoré sa učia výtvarne dotvárať na základe fantázie – reliéfne /odtlačky alebo odlievanie do sadry/, alebo voľné útvary napr. strašiak v poli. Objavujú a pozorujú veci, ktoré slúžia človeku, všimajú si ich tvary, rozlišujú veci z hľadiska ich úžitku a materiálu. Pokúsia sa o kresbové a farebné vyjadrovanie tvarovo aj farebne výrazných predmetov /napr. detské hračky, žehlička, visiaci zámok. Žiaci sa naučia využívať kontrast svetlých a tmavých tónov, studených a teplých farieb.

Výtvarné techniky:

kresba, maľba, kombinované a materiálové techniky, otláčanie, vtláčanie do vhodných materiálov, odlievanie do sadry, prenášanie do plochy - koláž, textilná aplikácia, mozaika, modelovanie.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Výtvarné materiály:

rudka, mäkká ceruzka, akvarel, tempera, gvaš, fixky, farebný papier, časopisy, textil, prírodné materiály, hlina plastelína, cesto, a iné. Volíme podľa výberu výtvarných techník.

PRACOVAŤ S VÝTVARNÝMI PROSTRIEDKAMI

Pracovať s kompozíciami a využívať poznatky z predošlého ročníka. Realizovať rastlinný, vecný, figuratívny i geometrický dekoratívny motív. Používať šablónu, ktorú sa učia zhotovovať samostatne. Využívať pritom zjednodušené štylizované tvary. Dbať na vhodnú jednoduchú farebnú kombináciu. Opäť uplatňovať kontrast tmavých, svetlých, teplých a studených farieb.

OSVOJOVAŤ SI VÝTVARNÉ HRY A DEKORATÍVNE ČINNOSTI

Hry s farbou

Žiaci využívajú hry s farbami, na poznávanie vlastností farby, rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu, Poznávajú vlastnosti hustých a riedkych farieb, učia sa používať svetlé a tmavé farby. Na konkrétnych príkladoch využívajú kontrast svetlých a tmavých farieb (obloha, krajina, svetlo a tieň v krajine). Radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov (pastel, tempera, krieda, akvarel, lepidlo, klovatína, farebné tuše a pod.).

Výtvarné techniky:

Maľba (akvarel), kombinované techniky - modrotlač (odkrývacia technika, vosková rezerva), batika.

Výtvarné materiály:

Akvarel, tempera, suchý a masťný pastel, klovatína, farebné tuše. V priestorovom vytváraní sa naučia uplatňovať a dopĺňať poznatky a výtvarné zručnosti z predošlého ročníka. Poznávajú vlastnosti modelovacích materiálov. Učia sa modelovať dvoj a trojrozmerné plastiky jednoduchých štylizovaných tvarov. U žiakov prebúdžeme elementárny zmysel pre priestor v súvislosti s poznávaním životného prostredia. Využívame najbližšie okolie dieťaťa – pieskovisko (tvarovanie kopcov, údolí, koryta rieky, hlavnej cesty, stavebných dominant a pod.) s využitím makiet domov a stromov.

Výtvarné techniky: modelovanie, kašírovanie, plastiky z rôzneho materiálu

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

Výtvarné materiály: sochárska a tehliarska hlina, cesto, sadra, plastelína, modurit, noviny, papierová buničina, škrob, voda, látka, farebný papier, kartónové škatuľky, prírodniny, drevo.

DEKORATÍVNYM PRÁCAM

Pomocou tejto činnosti prebúdžeme u žiakov zmysel pre rytmus. Využívame rytmické radenie rôznych prírodných prvkov, farebných plôch a tvarov, odtlačkov do vhodných materiálov (piesok, hlina, blato, cesto, sadra, plastelína), trhanie, strihanie, nalepovanie, práce so štetcom – pásy látok, stužky, koberce a pod.

SPOZNAVAŤ VÝTVARNÉ UMENIE

- Návštevy výstav výtvarných prác detí, umelcov, ľudových umelcov, remeselníkov, múzeí.

Vychádzky zamerané na okolitú architektúru

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Kontrola vedomostí prebieha ústnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

7. ČASOVÁ DOTÁCIA - 2 hodiny - 1ŠVP/1ŠkVP, S ROZŠÍRENÍM OBSAHU UČIVA

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina
Ročník	Tretí
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

2. CIELE PREDMETU

- Rozvíjať detskú predstavivosť dejovými a figurálnymi námetmi zo života detí,
- rozvíjať zmysel pre vystihnutie proporčných vzťahov,
- rozvíjať elementárny zmysel pre priestor,
- rozvíjať zmysel pre krásu prírody a vzťah k životnému prostrediu.

3. OBSAH PREDMETU

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Tematické práce

Námety zo života detí na základe vlastných zážitkov a rozprávania.

Dejové a figurálne námety, nadväzujúce na úlohy predchádzajúcich ročníkov smerujú k rozvoju detskej predstavivosti.

Približné vystihnutie proporčných vzťahov.

Výtvarné rozprávanie.

Zobrazovanie prírodných a umelých foriem

Vyhľadávanie a výtvarné dotváranie prírodných materiálov na základe fantázie – reliéfne (odtlačky alebo odlievanie do sadry) alebo voľné útvary – napr. strašiak v poli a podobne formou kolektívnych aj samostatných prác).

Veci, ktoré slúžia človeku.

Objavovanie a pozorovanie tvarov, vecí z hľadiska ich úžitku a materiálu.

Pokusy o kresbové a farebné vyjadrovanie tvarovo aj farebne výrazných predmetov (detské hračky, žehlička, visiaci zámok a iné).

Výtvarné hry a dekoratívne činnosti

Hry s farbou

Rozpíjanie, zapúšťanie do mokrého podkladu, napr. krajina, obloha. Hra s náhodou, ktorú možno výtvarne využiť – dotváranie farebnej škvrny na základe predstáv a podobne. Kontrast svetlých a tmavých farieb ako výrazový prostriedok na vystihnutie nálady (kontrast svetlej a tmavej krajiny a naopak). Poznávanie výrazových vlastností svetlej a tmavej plochy. Rozdelenie rozlične širokých svetlých a tmavých pásov (napr. vzory na textil) rozširovaním a narastaním, nie vyplňovaním.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Priestorové vytváranie

Rozvíjanie elementárneho zmyslu pre priestor. Modelovanie jednoduchej skutočnosti a vyjadrovanie predstáv na základe fantázie (napr. rozprávkové postavy). Rozvíjanie elementárneho zmyslu pre priestor a súvislosti s poznávaním životného prostredia. Hra s vytváraním priestoru z najbližšieho okolia dieťaťa na pieskovom stole, pieskovisku (tvarovanie kopcov, údolí, koryta rieky a pod.) s využitím stavebnicových makiet domov a stromov

Dekoratívne práce

Pomocou jednoduchých techník tlače (odtlačky prírodnín, zvitku papiera, vyrobených tlačidiel – zemiak, guma, pokrčený papier) rozvíjať zmysel pre rytmus a tvorivé radenie prvkov. V dekoratívnych kompozíciách môžeme využiť rôzne vystrihovačky, koláže a mozaiky

Výtvarná kultúra

Ukážky ilustrácií z kníh pre deti z predchádzajúceho ročníka rozširovať o ďalšie (V. Hložník, V. Gergel'ová, J. Trnka, V. Bombová). Čo vyjadrujú farby, napr. modrá (obloha, voda), červená (ohň, ruža), zelená (tráva, les), žltá (slnko, obilie) a podobne.

4.STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Motivačné : vstupné a priebežné

Metódy oboznámenia sa s novou technikou : slovné, názorné, praktický pokus žiaka

Metódy nácviku: praktické metódy, slovné metódy, názorné metódy

Metódy nácviku a zdokonaľovania: praktické etapy, slovné a názorné etapy

Fixačné metódy: opakovania, precvičovania a zdokonaľovania získaných zručností a návykov

Formy práce: vychádzky, individuálna práca so žiakmi, hromadná, skupinová

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiaci sa naučia:

OSVOJOVAŤ SI VÝTVARNÉ SKUTOČNOSTI

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- Žiaci znázorňujú zážitky a skúsenosti pomocou tematických prác z im známeho a blízkeho sveta

- z vlastných zážitkov a rozprávania, z vychádzok, pracovných činností, zo života v rodine, v škole, na ulici, v obchode, dopravnom prostriedku a pod. Ďalším zdrojom námetov sú ilustrácie filmových, divadelných a literárnych útvarov

Zobrazovanie prírodných a umelých foriem

Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby, pozorovania prírodnín sa žiaci naučia zachytiť realitu a jej výtvarné stvárnenie. Dbajú na proporcionálne vzťahy jednotlivých častí k celku, šírky k výške a pod. Na vychádzkach vyhľadávajú tvarovo a farebne zaujímavé prírodné materiály, ktoré sa učia výtvarne dotvárať na základe fantázie – reliéfne /odtlačky alebo odlievanie do sadry/, alebo voľné útvary napr. strašiak v poli. Objavujú a pozorujú veci, ktoré slúžia človeku, všimajú si ich tvary, rozlišujú veci z hľadiska ich úžitku a materiálu. Pokúsia sa o kresbové a farebné vyjadrovanie tvarovo aj farebne výrazných predmetov /napr. detské hračky, žehlička, visiaci zámok. Žiaci sa naučia využívať kontrast svetlých a tmavých tónov, studených a teplých farieb.

Výtvarné techniky:

kresba, maľba, kombinované a materiálové techniky, otláčanie, vtláčanie do vhodných materiálov, odlievanie do sadry, prenášanie do plochy - koláž, textilná aplikácia, mozaika, modelovanie.

Výtvarné materiály:

rudka, mäkká ceruzka, akvarel, tempera, gvaš, fixky, farebný papier, časopisy, textil, prírodné materiály, hlina plastelína, cesto, a iné. Volíme podľa výberu výtvarných techník.

PRACOVAŤ S VÝTVARNÝMI PROSTRIEDKAMI

Pracovať s kompozíciami a využívať poznatky z predošlého ročníka. Realizovať rastlinný, vecný, figuratívny i geometrický dekoratívny motív. Používať šablónu, ktorú sa učia zhotovovať samostatne. Využívať pritom zjednodušené štylizované tvary. Dbáť na vhodnú jednoduchú farebnú kombináciu. Opäť uplatňovať kontrast tmavých, svetlých, teplých a studených farieb.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

OSVOJOVAŤ SI VÝTVARNÉ HRY A DEKORATÍVNE ČINNOSTI

Hry s farbou

Žiaci využívajú hry s farbami, na poznávanie vlastností farby, rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podklad., Poznávajú vlastnosti hustých a riedkych farieb, učia sa používať svetlé a tmavé farby. Na konkrétnych príkladoch využívajú kontrast svetlých a tmavých farieb (obloha, krajina, svetlo a tieň v krajine). Radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov (pastel, tempera, krieda, akvarel, lepidlo, klovatina, farebné tuše a pod.).

Výtvarné techniky:

Maľba (akvarel), kombinované techniky - modrotlač (odkrývacia technika, vosková rezerva), batika.

Výtvarné materiály:

Akvarel, tempera, suchý a masťný pastel, klovatina, farebné tuše. V priestorovom vytváraní sa naučia uplatňovať a dopĺňať poznatky a výtvarné zručnosti z predošlého ročníka. Poznávajú vlastnosti modelovacích materiálov. Učia sa modelovať dvoj a trojrozmerné plastiky jednoduchých štylizovaných tvarov. U žiakov prebúdžeme elementárny zmysel pre priestor v súvislosti s poznávaním životného prostredia. Využívame najbližšie okolie dieťaťa – pieskovisko (tvarovanie kopcov, údolí, koryta rieky, hlavnej cesty, stavebných dominant a pod.) s využitím makiet domov a stromov.

Výtvarné techniky: modelovanie, kašírovanie, plastiky z rôzneho materiálu

Výtvarné materiály: sochárska a tehliarska hlina, cesto, sadra, plastelína, modurit, noviny, papierová buničina, škrob, voda, látka, farebný papier, kartónové škatuľky, prírodniny, drevo.

DEKORATÍVNYM PRÁCAM

Pomocou tejto činnosti prebúdžeme u žiakov zmysel pre rytmus. Využívame rytmické radenie rôznych prírodných prvkov, farebných plôch a tvarov, odtlačkov do vhodných materiálov (piesok, hlina, blato, cesto, sadra, plastelína), trhanie, strihanie, nalepovanie, práce so štetcom – pásy látok, stužky, koberce a pod.

SPOZNÁVAŤ VÝTVARNÉ UMENIE

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- Návštevy výstav výtvarných prác detí, umelcov, ľudových umelcov, remeselníkov, múzeí.
Vychádzky zamerané na okolitú architektúru

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Kontrola vedomostí prebieha ústnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

7. ČASOVÁ DOTÁCIA -1 hodina ŠVP

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, t. j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí. Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej a športovej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu. Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej a športovej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč. Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná a

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

športová výchova odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionalite, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti. Podľa regionálnych podmienok a možností školy odporúčame zaradiť pred plaveckú a plaveckú prípravu, lyžovanie, korčuľovanie, florbal a iné pohybové aktivity.

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	telesná výchova
Časový rozsah výučby	2ŠVP
Ročník	Prvý
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele a obsah predmetu telesná výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností. S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypíí a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie. Ciele telesnej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese pričom sú prispôsobené špecifikám vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

2. CIELE PREDMETU

Hlavným cieľom predmetu telesná výchova je dosiahnuť harmonický duševný a fyzický rozvoj osobnosti žiaka s prihliadnutím na jeho individuálne potreby a záujmy a s ohľadom na jeho možnosti, druh a stupeň postihnutia, prostredníctvom telesných cvičení a športových aktivít rozvíjať kladný vzťah žiakov k športu a pohybu samotnému.

Cieľom telesnej výchovy je:

- rozvíjať prirodzenú pohyblivosť žiakov a špeciálnymi prostriedkami dosiahnuť ich optimálny telesný a pohybový rozvoj,
- pri pohybových činnostiach upevňovať základné hygienické návyky,
- formovať kladné postoje k pohybovej aktivite v škole i mimo nej a postupne žiakov viesť k dodržiavaniu zásad bezpečnosti pri cvičení.

3. OBSAH PREDMETU

1. Poradové cvičenia
2. Kondičné cvičenia
3. Prípravné cvičenia
4. Rytmická gymnastika a tanec
5. Akrobacie
6. Atletika
7. Základné činnosti športových hier

4. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy práce:

- motivačné
- metódy oboznámenia sa s cvičením
- metódy nácviku
- metódy výcviku a zdokonaľovania
- fixačné metódy - opakovania, precvičovania a zdokonaľovania získaných zručností a návykov

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Formy práce:

- individuálna
- skupinová

5. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak sa naučí:

- **Poradové cvičenia**

- Poznať základný postoj, nástupy do radu, nástup družstva do radu a do zástupu, povely: Pozor! - Pohov! -Rozchod.

- **Kondičné cvičenia**

Beh

- Rýchlo behať do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok.

- Beh na vytrvalosť.

Cvičenia s krátkym švihadlom

- Preskoky jednoožmo, striedavo, znožmo.

Cvičenia s dlhým švihadlom

- Podliezanie a preskakovanie napnutého švihadla.

- Podbiehanie krúžiaceho švihadla.

Cvičenie s využitím lana

- Preťahovanie družstiev približne rovnakej výkonnosti.

Cvičenie s plnou loptou 1 - 1,5 kg

- Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe.

Cvičenie s využitím lavičky

- Cvičenie rovnováhy a celkovej obratnosti.

- Chôdzi, behu, lezeniu so sprievodnými pohybmi rúk a nôh, so zmenami postojov a polôh i s nosením ľahkého predmetu.

- Výskoky, zoskoky jednoožmo i obojznožmo.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

Cvičenia na rebrinách

- Previesť vystupovanie a zostupovanie, vyliezanie a zliezanie.

Cvičenie s použitím debny ako prekážky

- Previesť preliezanie, prebiehanie a preskakovanie jednotlivých dielov debny.

- **Prípravné cvičenia**

- Vykonávať prostné cvičenia zamerané na rozvíjanie pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na pretiahnutie a posilnenie svalových skupín a udržanie pohybového rozsahu v chrbtici a kĺboch.

- **Rytmická gymnastika a tanec**

- Predviest' rytmizovanú chôdzu a beh.
- Predviest' rytmizáciu jednoduchých pohybov rúk, nôh i trupu podľa riekaniiek, piesní a hudobného sprievodu.
- Jednoduché pohybové vyjadrenie hudobných pojmov: ticho - silno, pomaly - rýchlo, nízko - vysoko.

- **Akrobacie**

- Predviest' zo sedu pádom vzad, ľah vznesmo, stoj na lopatkách s oporou v bokoch - ľah vznesmo, pádom do sedu.
- Vykonať drep spojný, predpažiť - kotúl vpred do drepu spojného, predpažiť.
- Kotúl vpred a výskok prehnuto do stoja

- **Atletika**

- Predviest' skok do diaľky z miesta s odrazom znožmo a z rozbehu.
- Vykonať hod loptičkou horným oblúkom na diaľku a na cieľ.

- **Základné činnosti športových hier**

- Nadhadzovanie a chytanie lopty na mieste i v chôdzi.
- Predviest' dribling na mieste, podávanie lopty, prihrávku – obojručne, vrchnú prihrávku –jednoručne, vrchné chytenie obojručne.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Kontrola vedomostí prebieha ústnou a praktickou formou, individuálne, skupinovo alebo hromadne. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

7.ČASOVÁ DOTÁCIA - 2 hodiny - 2ŠVP, BEZ ROZŠÍRENIA OBSAHU UČIVA

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny - 2ŠVP
Ročník	Tretí
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

2.CIELE PREDMETU

- Podporovať a sústavne rozvíjať záujem o pohybovú aktivitu,
- pestovať v žiakoch hygienické návyky a kladný vzťah k pohybu, k cvičeniu a športu,
- rozvíjať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť,
- uplatňovať osvojené základné povely a určené poradové cviky.

3. OBSAH PREDMETU

Poradové cvičenia

- Upevnenie pasívne osvojených základných povelov z nižších ročníkov.
- Nástup družstva do radu, dvojradu, zástupu a dvojstupu.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- Obraty na mieste.

Kondičné cvičenie

Cvičenia s využitím behu

- Rýchly beh do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe so zmenami smeru s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok.

- Vytrvalostný beh postupne až do 12 minút podľa individuálnych možností žiakov.

- Beh vzad.

Cvičenia s krátkym švihadlom

- Opakované preskoky znožmo, jednoňož, striedavonož, so zameraním na techniku a vytrvalosť.

- Preťahovanie vo dvojiciach

Cvičenia s dlhým švihadlom

- Preskoky krúžiaceho švihadla.

Cvičenia s využitím lana

- Preťahovanie družstiev i po rýchlom uchopení lana z rôznych polôh.

Cvičenie s plnou loptou

1 – 2 kg - Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe.

- Súťaživé štafety.

Cvičenie s využitím lavičky

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností a ich ďalší rozvoj na doske i kladinke lavičky (sklon lavičky asi 45°).

- Dvíhanie a nosenie lavičky.

Cvičenie na rebrinách

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov.

- Zoskoky zo 4. priečky na pružnú podložku.

Cvičenie s použitím debny ako prekážky

- Vystupovanie a výskoky na debnu a zoskoky na pružnú podložku.

- Rýchle preskoky odrazom jednoňož medzi jednotlivými dielmi debny položenými na zemi.

Z Á K L A D N Á Š K O L A,

Haniska 290

Cvičenie na rebríku

- Vystupovanie, zostupovanie, vyliezanie a zliezanie na zvislom a šikmom rebríku.

Šplh na tyči

- Šplh s prírazom.
- Spúšťanie na tyči rúčkovaním.

Jazda na bicykli

- Nácvik pedálovania.
- Cvičenie rovnováhy.

Prípravné cvičenia

- Prostné cvičenia jednotlivca zamerané na rozvíjanie základnej pohybovej koordinácie a techniky pohybu v kĺboch a chrbtici.
- Prípravné cvičenia jednotlivca s náradím – s tyčou.

Rytmická gymnastika a tanec

- Rytmizovaná chôdza, beh s využitím priestoru a zmenami v tempe.
- Prísuný krok so zmenami v tempe.
- Využitie nacvičených tanečných prvkov miestnych ľudových tancov.
- Polkový krok.

Akrobacie

- Zo stoja na lopatkách oporou v bokoch
- pádom vpred skrčmo.
- Kotúl' vpred.
- Kotúl' vpred opakovane, posledný zakončený skokom prehnuto do stoja, vzpažiť.
- Kotúl' vpred na zvýšenej podložke (2 diely debny).
- Kolíska vzad z rôznych postojov a polôh.
- Kotúl' vzad do vzporu drepmo i opakovane.

Atletika

- Rýchly beh na 30 – 50 m s preskakovaním nízkych (20 cm) pravidelne rozostavaných prekážok.
- Vytrvalostný beh do 12 minút.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- Skok do diaľky skrčmo z rozbehu.
- Hod loptičkou do diaľky a na cieľ.

Základné činnosti športových hier

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov v zmenených, náročnejších podmienkach. –

Podávanie lopty na mieste i v pohybe.

- Dribling v pohybe pravou i ľavou rukou.
- Prihrávka obojruč trčením na mieste v dvojiciach alebo proti stene.
- Odbitie lopty obojruč o zem na mieste a prihrávka obojruč trčením v dvojiciach.

Drobné pohybové hry

Formovanie kladných vlastností.

- Loptové hry zamerané na hádzanie, chytanie a hry spojené s rýchlym behom.
- Hry na snehu, na ľade.

Turistika

- Chôdza a beh v teréne k cieľu vzdialenému 1,5 km. Prekonávanie terénnych prekážok.

Vybíhanie a zbiehanie krátkeho svahu.

Preliezanie a podliezanie prekážky.

Cvičenie rovnováhy na prírodných prekážkach.

Dvíhanie a nosenie ľahkých predmetov.

- Hádzanie, vrhanie predmetu do diaľky, do výšky, na cieľ.

Preťahovanie vo dvojiciach a pretláčanie v skupinách.

Odporúčame predplaveckú prípravu na osvojenie si základných plaveckých pohybových zručností (podľa podmienok školy).

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy práce:

- Motivačné:** vstupné a priebežné

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

- Metódy oboznámenia sa s cvičením:**slovné, názorné, praktický pokus žiaka
- Metódy nácviku:**praktické metódy, slovné metódy, názorné metódy
- Metódy výcviku a zdokonaľovania:**praktické etapy, slovné a názorné etapy
- Fixačné metódy:**opakovania, precvičovania a zdokonaľovania získaných zručností a návykov

Formy práce:

Hodina Tv , cvičenia v prírode, vychádzka, výlet

Cvičenia pred vyučovaním

Športová súťaž

Individuálna individuálna práca so žiakom, prevádzanie dopomoci pri cvičeniach jednotlivým žiakom

Hromadná

Skupinová

Zmiešaná

5. UČEBNÉ ZDROJE

Zdravotná telesná výchova, Prešov

Šport, Timm Hammond, Tatran, Bratislava, 1991

Metodika nácviku a technika priamej dopomoci v gymnastických prvkoch v školskej TV,
Tibor Klaček, Prešov, 2005

IAAF Kid's Athletics – praktická príručka, 2000

Športová gymnastika, Rovná, Varga, B. Bystrica, 1985

Abeceda gymnastiky, Kos, Praha, 1972

Teória a didaktika športovej gymnastiky, Slávik, Košice, 1991

CD

DVD

videoprehrávač

televízor

internet

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

---

6. POŽIADAVKY NA VÝSTUP

Žiak sa naučí:

•Poradové cvičenia

- Upevní si pasívne osvojené základné povely z nižších ročníkov.
- Nástup družstva do radu, dvojrada, zástupu a dvojstupu.
- Obraty na mieste.

•Kondičné cvičenia

Cvičenia s využitím behu

- Rýchly beh do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe so zmenami smeru s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok.
- Vytrvalostný beh postupne až do 12 minút podľa individuálnych možností žiakov.
- Beh vzad.

Cvičenia s krátkym švihadlom

- Opakované preskoky znožmo, jednonož, striedavo znožmo, so zameraním na techniku a vytrvalosť.
- Preťahovanie vo dvojiciach.

Cvičenia s dlhým švihadlom

- Preskoky krúžiaceho švihadla.

Cvičenia s využitím lana

- Preťahovanie družstiev i po rýchlom uchopení lana z rôznych polôh.

Cvičenie s plnou loptou 1 – 2 kg

- Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe.
- Súťaživé štafety.

•Prípravné cvičenia

- Prostné cvičenia jednotlivca zamerané na rozvíjanie základnej pohybovej koordinácie a techniky pohybu v kĺboch a chrbtici.
- Prípravné cvičenia jednotlivca s náradím – s tyčou.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

•Rytmická gymnastika a tanec

- Rytmizovaná chôdza, beh s využitím priestoru a zmenami v tempe.
- Prísuný krok so zmenami v tempe.
- Využitie nacvičených tanečných prvkov miestnych ľudových tancov.
- Polkový krok.

•Akrobacie

- Zo stoja na lopatkách oporou v bokoch
  - pádom vpred skrčmo.
- Kotúl' vpred.
- Kotúl' vpred opakovane, posledný zakončený skokom prehnuto do stoja, vzpažiť.
- Kotúl' vpred na zvýšenej podložke (2 diely debny).
- Kolíska vzad z rôznych postojov a polôh.
- Kotúl' vzad do vzporu drepmo i opakovane.

•Atletika

- Rýchly beh na 30 – 50 m s preskakovaní nízkych (20 cm) pravidelne rozostavaných prekážok.
- Vytrvalostný beh do 12 minút.
- Skok do diaľky skrčmo z rozbehu.
- Hod loptičkou do diaľky a na cieľ.

•Základné činnosti športových hier

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov v zmenených, náročnejších podmienkach.
  - Podávanie lopty na mieste i v pohybe.
  - Dribling v pohybe pravou i ľavou rukou.
  - Prihrávka obojruč trčením na mieste v dvojiciach alebo proti stene.
  - Odbitie lopty obojruč o zem na mieste a prihrávka obojruč trčením v dvojiciach.

Z Á K L A D N Á Š K O L A, Haniska 290

•Drobné pohybové hry

Formovanie kladných vlastností.

- Loptové hry zamerané na hádzanie, chytanie a hry spojené s rýchlym behom.
- Hry na snehu, na ľade.

• Turistika

- Chôdza a beh v teréne k cieľu vzdialenému 1,5 km. Prekonávanie terénnych prekážok. Vybíhanie a zbiehanie krátko svahu. Preliezanie a podliezanie prekážky. Cvičenie rovnováhy na prírodných prekážkach. Dvíhanie a nosenie ľahkých predmetov.
- Hádzanie, vrhanie predmetu do diaľky, do výšky, na cieľ. Preťahovanie vo dvojiciach a pretláčanie v skupinách.

7. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení podľa metodického pokynu č.32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED-1. Vhodné je hodnotiť žiakov v priebehu hodiny a na konci hodiny. Dôležitý prvok v hodnotení je pozitívny prístup k žiakom a použitie vhodných prostriedkov za účelom motivácie. Hodnotíme žiaka na základe jeho pokrokov za určité časové obdobie, vždy s ohľadom na druh a stupeň postihnutia. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

8. ČASOVÁ DOTÁCIA - 2 hodiny – 2ŠVP